Ч. 66 (11.034). Львів, пятниця 25. березня 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Тінь Мусолінія.

Львів, 24. березня 1927.

В своїй промові в райхстагу, інавгуруючи дебату над закордонною політикою Німеччини, зазначив мін. закорд. справ Штреземан, що увагу міжнародніх чинників притягають тепер три великі проблєми: далекосяглі події на Далекому Сході, поважні противенства між двома великими краями (Великою Британією і СРСР) та елєменти непевности, що виступають у міжнародніх відносинах у звязку з положенням на Балкані. Всі ці проблєми взаїмно себе пронизують. На дві перші кидають свою тінь передові політичні діячі Вел. Британії і СРСР, а на третю паде тінь цезаристичного Мусолінія.

Хмари, що ваготять над Балканом, — це „заслуга" Мусолінія, це наслідок його імперіялістичного авантюризму. Формальним вступом загострення положення на Балкані і наглого розжеврення напруження між Італією й Югославією є визнання Італією бесарабського протоколу, санкція окупації Бесарабії в користь Румунії. Фактичною притокою цього загострення є намагання Італії здобути домінуюче становище на Балкані, закінчити процес беззастережного опанування Адріятику і поширення всевлади новітнього Риму на Середземне Море, а в дальшому розвитку на побережа Африки і Малої Азії.

Фашистівська Італія довго вагалася з визнанням бесарабського протоколу. На тому ваганні кремлівські володарі будували великі пляни. Аж раптом в Женеві, підчас останньої сесії Ради Ліги Націй, італійський представник повідомив пресових представників про визнання бесарабського протоколу. Жест Італії, який проявив великодушність Мусолінія в порядкуванні чужим добром, це признака ґенеральної інвазії італійських впливів на Балкан. Постанова Мусолінія базувалася в першу чергу на внутрішньому положенні Румунії. Стан здоровля короля Фердинанда і звязане з тим питання наступства дає змогу Італії відограти важливу ролю у майбутніх внутрішніх розходженнях Румунії, тримаючи її в своїх руках. Очевидячки, Італія перш усього підтримуватиме задумане — після смерти короля Фердинанда — колєґіяльне регентство, бож це буде найслабше правління. Біля кожного члена регентської колєґії групуватиметься якась кліка, а це дає Італії нагоду штовхати і висувати одну мафію проти другої. Можна теж погрожувати поворотом б. наступника Карла. Таким чином румунська посестра паде у відмолоджені обійми старої Італії. А для великого шахового турніру, задуманого Італією на Балкані, Румунія творить занадто важливу точку опору і середовище італійського імперіялізму. Розуміється, маючи в пляні заграти балканський турнір і утвердити свої впливи в Румунії, Італія мусіла спершу приголубити її визнанням бесарабського протоколу.

Букарешт стає теж вихідною точкою Італії в її політиці окруження, зверненій проти Югославії. Маючи на меті всадовитися на Балкані, Італія змагає до розбиття малої антанти (Румунії, Чехословаччини й Югославії). І справді єдність і суцільність малої антанти є вже поважно захитана. Мусоліні нераз заявляв, що Італія нічого не робить даремне. За кожний свій крок вона вимагає заплати. Тією заплатою з боку Румунії має бути заініціювання прихильних відносин до Мадярщини. Вже віддавна Рим Мусолінія намагається втягнути Мадярщину в стихію своєї політики. А Мадярщина Гортія і Бетлєна снить сон на яві про реституцію передвоєнної Угорщини коштом сукцесійних держав, на рахунок малої антанти. Як довго сусідуючі з Мадярщиною держави були однозгідні в своїй політиці, так довго мадярські мрії про реституцію давної сили не могли ввійти на шлях здійснення. З хвилею підірвання цеї єдности, мадярські замисли набирають реальніших признак, звертаючись головним чином проти Югославії і мабуть проти Чехословаччини. Зовсім природно, що за бесарабську прислугу Румунія мусіла дати Італії зобовязання щодо невтральности — на випадок, як зросте натиск проти Югославії. Притоку до цього натиску творить італійсько-албанський договір, який розтягає на Альбанію нічим необмежений протекторат Італії з правом збройної інтервенції. Якщо в Альбанії твердою ногою стане Італія, беручи в свої кліщі Югославію, тоді при першій з краю спробі останньої протиставитися італійському імперіялізмові, буде вона примушена боронитися і на мадярській границі. Не виключене, що в цій окружуючій акції Італія не останню ролю визначила і Македонії. Зовсім природно, що Югославія мусить побоюватися такого положення, щоби вона не була примушена вести боротьбу на три фронти. Ясно, що на випадок поразки Югославії, звязана порозумінням з Італією Мадярщина висунулаб свої претенсії і до Румунії. Але на той випадок є вже готова формула румунсько-мадярської унії, а зрештою—так чи інакше — Італія булаб тут найвищим і рішаючим суддею. Ось як воскрес би старий Рим, якого рамя простягалося на далекі провінції, якого слово рішало про найважніші політичні питання. А відомо, що головним завданням Мусолінія привернути Римові його античну світлість і велич.

Кидаючи свою тінь на Балкан, Мусоліні робить тим прислугу також Англії. Велика Британія спішно розбудовує антирадянський фронт, намагаючись довести до можливо повної ізоляції СРСР. В Китаю, взагалі в Азії, ставить вона греблі радянській акції при помочі грошей і доброго слова. Гордий Мусоліні не скорий до грошей, а також важко спіймати його на вудку доброго слова. Він вимагає важнішої відплати. Зрештою, йдучи на мотузку англійської політики, Італія продовжує тільки свою традицію — творити щит Англії на суходолі. До тогож і ґеографічне положення Італії примушує її до тієї ролі. Будучи примушеною з трьох боків боронити своє побережа, Італія хіба не може визивати англійської фльоти. Звертаючись усміхненим лицем до Англії, Італія одночасно повертається спиною до Франції. Північна Африка, Савоя, Ніцца, Корсика — ось що усміхається Італії. Можнаб теж всадовитися в Абісинії, в Сирії, в Малій Азії.

Розуміється, цього всього Англія не обіцювала Італії, однак при сприятливих умовинах, коли Альбіон триматиме свою ковану руку над новим цезаром, богато дечого можнаб придбати. А за те Італія мусить бути міцним бриталем в кованому пястуку проти Москви. Це все довело до поділу роль: Італія по своїм силам криє англійську могутність на Далекому Сході, а Вел. Британія спомагає Італію в її намаганнях поширитися на Адріятику і утвердитися на Балкані.

Так в сонці великобритійської могутности видовжується і поширюється тінь Мусолінія, падучи на цілий Балкан.

Ф. Ф.

Польський район в УСРР.

Другий зїзд рад району Мархлєвського в житомирській окрузі.

Твердо проводять у Радянській Україні національну політику комуністичного зразку, але тільки у відношенні до національних меншостей. Відносно ж українців то вона кульгає на всі чотири ноги. Здавалось, що з хвилиною введення компартією найновішого курсу національної політики зперед трьох літ піде скорим темпом дерусифікація України, особливо українських міст. Та практика показала, що комуністична політика дерусифікації зовсім собі не бажає. Вона хоче тільки формальної, поверховної українізації державного апарату, щоби таким чином при допомові самої української мови зблизити себе до селянського населення України. Проти паралізування шкідливих впливів російської бюрократії та проти культурних впливів Московщини теперішні правителі України не тільки не виступають, але навпаки намагаються ті впливи підсилювати. Це не раз і не два потверджували керманичі КП(б)У й уряду не лише на Україні, але й у Москві, запевняючи що останню в цілковитій своїй відданости та льояльности. Тому не дивно, що нинішна московська бюрократія далі саботує навіть формальну українізацію, далі бойкотує українську мову, далі її висміває та кпить собі безцеремонно і безкарно з усього, що українське.

Тепер дістала ця русотяпська зграя ще й підпору та оборонця своїх інтересів у особі Затонського, що найчастіше і при всяких нагодах заявлявся категорично проти дерусифікації України.

Натомість усі меншости, особливо російська, жидівська та польська користуються нечуваними привілеями на всій території УСРР. Щодо російської меншости то вона на Україні є пануючою побіч жидівської. Ні про одну ні про другу писати нині не хочемо. Ми бажалиб звернути нині деяку увагу на польську меншість.

На 29 міліонів всього населення України нараховують там заледви 222.877 поляків, що живуть пороскидані на всій території України, але численніше на правобережжі. Не зважаючи на ту розсіяність польського населення нинішні правителі УСРР вважали доцільним утворити на Волині в житомірській окрузі окремий польський район, тобто автономну польську адміністративну одиницю. З чого і яким чином вони його створили, важко сказати, бо на Волині відсоток польського населення не переходить цифри 3-ох. Одначе вони всеж таки його створили півтора року тому та прозвали його в честь визначного польського комуніста, першого номінованого Москвою голови польського Революційного комітету, тепер небіщика Мархлєвського. Мархлєвський відомий був зі свого польського шовінізму, в якому доходив до того що заперечував український характер Сх. Галичини. Отже в честь того Мархлєвського прозвали автономний польський район.

Цього року відбувається другий зїзд Мархлєвщини. На нього злітаються комуністичні діячі поляки аж з Москви. Ось „Пролєтарська Правда" з 18. ц. м. повідомляє, що при переїзді через Київ до Мархлєвського району на зїзд затримався в Київі голова Селянського Комуністичного Інтернаціоналу в Москві Т. Домбаль, недавний ще посол до варшавського сойму. Крім цього з того самого титулу зявився там ще член Центр. Викон. Комітету СРСР Скарбек і польського бюра при Центр. Комітеті КП(б)У Лазоверт. Зїзд рад на Мархлєвщині почався 19. березня, а вже перед тим на два дні найшлися названі поляки в Київі та робили шум з приводу зїзду, на який вони їхали. В київській пресі появилися інтервю з ними.

В інтервю „Пролєтарської Правди" зі Скарбеком читаємо між іншим ось що:

„Другий зїзд рад ім. Мархлєвського покаже, наскільки ми вже позбулися національної відокремлености та національних антагонізмів (якщо Скарбкові залежить на знищенні почуття національної відокремлености, то якого біса іде туди аж з Москви? — Ред.), що залишилися в спадщині від старого режіму, як наслідок недовіря пригнічених раніш національностей до пануючої нації. Зїзд покаже також зріст активности трудящих мас національної польської меншости та втягування їх в активне радянське будівництво."

Виходить, що це своєрідна контроля поляків з Москви над правильністю проводження національної політики у відношенні до поляків харківським урядом. Дбають комуністи поляки добре про своїх. Зате ніколи ніхто не чував, щоби українські „хахли" з компартії чи з харківського уряду інтересувалися колинебудь життям чи зїздом якоїнебудь української округи, чи повіту, чи району на території російської федерат. республики, де українців живе кругло 6 міліонів, а не яких там 200 тисяч, як поляків на Україні. Навіть Кубаню вони не інтересуються і нічим її не допомагають, що дуже часто можна вичитати і на сторінках харківської преси в дописах з Кубані. Яке значіння може мати для тих московських ставленників національна справа українців поза межами УСРР, коли вони виснажують усі сили для знищення всякого почуття української національної відрубности навіть у самих межах України? Не те з польськими комуністами. Вони, їдучи до Мархлєвщини, мали у тому і політичну ціль.

„Як зїзд окремого польського району, — казав далі Скарбек — цей зїзд має значіння, що виходить поза межі Радянського Союзу. Він являтиме собою наочне порівнання радянської влади з політикою фашистівської Польщі, що пригнічує національні меншости".

Зовсім слушні міркування Скарбка. Требаб йому було тільки додати, що спеціяльно на Україні працюють далеко інтензивніше над національними меншостями та заспокоюванням їхніх потреб ніж над заспокоюванням потреб національної більшости. Таким чином там свобода національних меншостей заступлена гнетом національного руху серед більшости.

„За останні два роки — казав Скарбек — скрізь на Україні та в Білоруси, де тільки є польські села, зорганізовано польські ради. Тепер перед партією та радянською владою стоїть завдання поглибити роботу в польських селах, в першу чергу поширюючи шкільну сітку та сприяючи економічному піднесенню польських сел".

Ось і роботу намічують ті московські поляки-комуністи для харківського уряду. А чи поінтересувалися коли харківські „хахли" з уряду чи з КП(б)У українським шкільництвом, не кажемо вже на західно-українських землях, але на території РСФРР. чи впімнулися коли за право українського населення на тих територіях? Ніколи! Зате поляки і жиди з московського комінтерну дають їм подостатком роботи для поляків і жидів на території УСРР.

Та це ще не всі засоби польських комуністів біля того, щоби зробити зїзд рад польського району мало що не світовою подією першорядного значіння. Ще перед зїздом почали напливати до Мархлевщини привіти та телеграми з нагоди зїзду з усіх усюдів, між іншим і з Москви від пані Дзержинської в імени польського бюра при ЦК. Всесоюзної Компартії.

„Ваш зїзд — пишеться в телеграмі — ще раз стверджує правильність національної політики радянської влади й комуністичної партії, показуючи, як польська грудяща людність бере участь у спільному будівництві соціялістичного ладу. Ваш голос дійде до трудящих мас Польщі, які не допустять до нового походу проти України та Білоруси, розрахованого на те, щоби відібрати від селян землю та зірвати їхню роботу в справі будування соціялізму".

Самозрозуміло, що на самому зїзді будуть говорити ще богато більше та краще. Не можна сумніватися, що участь раптом у зїзді району аж таких достойних осіб поляків аж з московського центру аж зі самого сельінтерну та комінтерну мусить зробити своє враження на самих учасників зїзду. В них мусить скріплятися почування їхньої польськости та рости польський патріотизм, коли йому надають розмах аж голови сельінтерну та члени Всесоюзного Виконкому і члени Ради Національностей з Москви. Це мусить мати велике виховуюче значіння на польську нечисленну масу. В ній мусить повстати свідомість і почуття національної незнищимости та сили.

Харківські „патріоти", що на верхах і що іменують себе українцями, та що в дійсности є передпотоповими „малоросами", повинні дечого навчитися від польських комуністів, повинніб дещо з їх тактики намотати собі на вус, та цього напевно вони ніколи не зроблять і в їх сліди не вступлять, бо в їх „малоросійському" тілі вкорінився „русский" дух до тої міри, що ніяка сила його звідти ніколи не випре.

Львівська міська рада.

За права української мови.

Наші читачі знають з інформацій, публікованих на сторінках нашої газети, про безправне демонстраційне та незаконне забороновання українським членам міської Ради Львова промовляти по українськи на засіданнях. Перед кількома днями не дозволив през. Найман промовляти по українськи радн. Громницькому, проти чого запротестували українські радні та домагалися привернення прав української мови в Львівській Раді.

В тій справі внесли українські радні д-р Степан Федак, Сидір Громницький і Микола Ганкевич до президії ради письмо такого змісту:

„Українці, члени Ради міста Львова заступають і обстоюють становище, що істнуючий досі водійсний і правний стан забезпечує їм вповні достаточно право вживання української мови в нарадах Ради, та що противний погляд Президії Ради міста Львова і оперта на ньому заборона вживати української мови в нарадах є неоправдані і суперечать законові".

„Це наше становище опирається на тім, що члени Ради м. Львова Українці вживали досі у виконуванні свого природного і законом забезпеченого права постійно і без перепон з боку Ради української мови від часу покликання теперішної Ради до діяльности, а також вже в часі по вступленні в правну силу закону про державну і урядову мову державних і самоуправних установ з дня 31. липня 1925 ч. 73. пов. 724. Дн. ЗРП.".

„Таким чином, Рада м. Львова згідно з постановою арт. 4. уст. 2. наведеного закону вже „задецидувала" про допускаемість української мови в нарадах — в спосіб для Українців корисний — і тому зі становища закону є ще одна децизія Ради в тій справі — злишною."

Коли однак Президія Ради, виходячи з хибного і неоправданого свого становища і спираючись на суперечні з законом рішення адміністраційних інстанцій — не допускає фактично українців членів Ради м. Львова до користування їх природним і конституцією забезпеченим правом вживання рідної мови в нарадах, — і коли з боку польських членів Ради поставлено для усунення цього яркого нарушення прав української мови внесення про допущення цеї мови в нарадах дорогою окремої нової ухвали Ради, і коли вкінці Рада міста Львова вже вирішила трактувати це внесення згідно з регуляміном — то підписані, ідучи за голосом загалу українського населення м. Львова, заявляють отсим:

1) що приступають до внесення члена Ради Казиміра Богдановіча в справі допущення української мови в нарадах Ради міста Львова, та

2) домагаються негайного поставлення цего внесення на дневнім порядку нарад найближчого засідання Ради".

Далі мотивують названі радні, чому домаються негайного поставлення внеску на денний порядок.

Шевченківське свято

в Кракові.

Шевченківські концерти в краківській громаді перейшли вже у традицію. З окрема в рр. 1919—1922 в часі закриття читальні „Просвіти", — були вони одиноким звязком, який лучив усіх місцевих громадян зі собою. Управді щорічне свято, а також підготування до нього влаштовувано потайки, наслідком чого мало воно тоді якийсь катакомбовий характер, то всеж ми були ні першими ні останніми під тим оглядом, бо у цій добі приходилося цілій суспільности нашій поступати в усіх справах аналогічно! Що-йно в 1922 р. рішилася місцеві Українці звеличати память національного пророка прилюдним концертом. Успіх цього концерту як з морального так із матеріяльного боку, був дуже великий. Це й заохотило комітет уже слідуючого року влаштувати Шевченкове свято у великій салі старого театру. Хто знає культурне життя Кракова, цей легко зрозуміє ризико такої імрези через вибір названої салі, бо там відбуваються концерти віртуозів европейської слави. Отже відвага мусіла стояти в строгому відношенні до наших сил. І рік за роком йшла праця та підготування, зачинались вони звичайно пізною осінню і всі тоді жили тільки думкою, щоби концерт випав як найкраще. На загал всяко бувало — деколи дописували хори й солісти, а деколи сама каса.

Щойно цього року свято скінчилося повним вдоволенням для його організаторів. А заслуга їх тим більша, що концерт влаштовано виключно місцевими українськими силами за винятком одної точки, а то чельового соля п. В. Деца. Гарно зложена програма почалась відспіванням „Заповіту". Потім промовив проф. Богдан Лепкий. Великий мистець слова розгорнув перед слухачами найвищі ідеали пророка України, вказуючи намічену ним дорогу правди і праці. Промова його була дійсно духовим пиром. Від цілого ряду літ ніхто з нас не чув такої.

Відтак — неначе спомин давно минулого загомоніла пісня Шевченка-Колесси, „Було колись на Вкраїні", а далі згадку недавно минулого пішла вязанка стрілецьких пісень Гайворонського. Не буду вдаватися в оцінку виконання поодиноких точок хором, бо є випадки, де якнебудь оцінка є зайвою, бо моглаб ослабити те враження, яке відібрали учасники свята. Краще обмежуся до загального вискату, що хори робили велике враження на всіх, як своїх так і пронятих деяким упередженням чужинців. Успіх треба завдячувати совісній чотиролітній праці талановитого диріґента п. Мирона Лятишевського, що з подиву гідним пожертвуванням посвячував кожну вільну хвилину праці над хором.

При тому народня ноша симпатичних співачок витворювала особливий настрій, дуже милий і дуже рідний. На окрему згадку врешті заслужили собі солісти, іменно: п. Т. Руденський, що виконав усі головні тенорові партії, та п. Я. Геник і пп. О. Гура та Ю. Винницький. Музична частина обіймала дві точки, а були ними чельове сольо п. В. Деца і фортепянове сольо п. Ірини Купровської. П. Децові належиться окреме признання, що він сам — Поляк, — приняв без вагання запрошення до співучасти в українському святі та причинився своєю мистецькою грою до звеличання памяти поета. — П. Купровська відіграла 32 варіяції *c-moll* Бетовена. Виконання її було вельми гарне, наслідком чого вповні заслужила на гучні оплески.

Деклямували гарно п. С. Карпинців і п. Ю. Геник. Акомпаніятор п. Роман Сімович доструював вповні до музичного рівня та музики.

Не треба підчеркувати ваги й значіння цього концерту влаштованого в Кракові.

З концертової салі.

Програмовий концерт „Бандуриста". — Шевченківський концерт.

В минулому тижні відбулись у час два концерти, а саме концерт акад. хору „Бандурист" і Шевченківський концерт у Львові. Оба концерти були з ріжних оглядів такі замітні, що годиться присвятити їм особливу увагу.

Мужеський хор „Бандуриста" виступив уперше після довшої перерви під новим диріґентом п. І. Охримовичем з власним концертом, що відбувся дня 9. березня в салі Муз. Тов-а Лисенка. В програму його увійшли хоральні твори Ф. Колесси: Ой дуб та на дуба, Журож моя, журо і Вже більше літ двісті, Барвінського: Завязались ляшки, Б. Кудрика: Часом я тужу за Тобою, Людкевича: Як ніч мя покриє, Шуберта: На гондолі і Лісова серенада та кінцева більша точка: Хор робітників Ліста. Крім того були сольові точки нашої відомої піяністки Володимири Божейківної і співака Р. Орленка. Хоча програма складалася в значній части з виконуваних у нас вже творів, то слід зазначити, що тим разом виступив „Бандурист" під знаменем консолідації своїх сил, що в першу чергу завдячити належить новому диріґентові, який зложив доказ, до чого може довести послідовна й систематична праця, хочби в некончеcприятливих умовинах. Коли в останніх своїх виступах „Бандурист" представлявся ще доволі слабо під оглядом звукової видатности й доволі грубим і сирим під оглядом інтерпретаційних вимог, то тепер справа представляється куди краще. Можливо, що до хору притягнено нові свіжі сили, можливо, що на звуковій видатности хору заважило й те, що хор виступив на естраді, уставленій перед сценою; та все таки сама звукова барва хору має тепер далеко шляхотніший вираз і значне вирівнання в порівнанні з минулим. Диріґент п. І. Охримович звертає дбайливу увагу на точне і гладке фразування; його інтерпретація не має претенсій до чогось надзвичайного, надто індивідуального, та проте визначається здоровим почуттям музикальности. В хорі панує дисципліна, а що головне — можна було помітити й радість та вдоволення, з якими члени хору сповняють свої обовязки.

Не буду переходити подрібно виконання поодиноких хоральних точок. На цьому місці хочу тільки звернути увагу на виконання вперше у нас твору Б. Кудрика „Часом я тужу за Тобою" і при тому повитати молодого автора, в котрому Львів одержав тепер щирого працьовника на нашій убогій музичній ниві. Очевидно — не булоб доцільно робити вже тепер якісь далекойдучі висновки щодо творчости згаданого музика, та вже тепер можна ствердити серіозність його праці, далеку від такого частого у нас дилетантизму, бо основану на глибокому музичному знанню. Молодому композиторові зготовила авдиторія щиру овацію.

З інших точок заслугує на увагу виконання „Як ніч мя покриє" в опрацюванні Людкевича — як зразок, скільки животної краси укривається хочби в нашій старогалицькій пісні.

Щодо виконання Шуберта „На гондолі" і „Лісової серенади" — мав би я деякі застереження. А саме щодо першої, то радше не виконувати твору, коли не мається бодай можливого його перекладу; щож до другої, то радше заступити 4 лісові ріжки достроєм фортепяну, коли нема до диспозиції відповідних грачів.

Щирі слова признання належаться також солістам у хорі пп. А. Охримовичеві й Новицькому. Особливо перший з них має невеликий, правда, та дуже гарний звучний барітоновий матеріял, яким теж уміло володіє і немало причинився до успіху першої точки програми, зложеної з творів Філярета Колесси. Дуже ефектовно вийшла остання точка: Хор робітників Ліста. В сольових партіях цеї кантати віддав знамениті услуги Р. Орленко, який також як соліст того вечера відспівав Штравса „Присвяту" і Стеценка „Забудь мене".

Слова правдивої вдяки і великого признання належиться також другій солістці, п. В Божейко. яка попри свого улюбленого Ліста виконала й фортепянові твори Людкевича з часів його неволі в Петровську: „Молитву до схід сонця", навіяну питомим чаром екзотики, вдячний „Листок до альбому" й оригінальну гумореску „Із декції фортепяну", яка гармонічно й ритмічно має деякі спільні риси з вокальним твором тогож композитора „Ой вигострю товариша". Як піяністку, так і автора нагороджено великою овацією. Зазначити годиться ще незвичайно брилянтне виконання піяністкою Ліста „Gnomenreigen", як наддатку.

Загально: цілий той вечір, що стягнув дуже значне число слухачів, зробив миле й культурне враження.

А тепер перейду до святочного Шевченківського концерту, що відбувся заходом наших музичних товариств дня 13. березня в салі Народнього Дому. Хоча полуднева пора може найменше надається до святочного настрою, то зразу зазначу, що як далеко тямлю ріжні Шевченківські концерти, в такому святочному настрою і з такими просто потрясаючими враженнями я не вийшов ще з ніякого того роду концерту. Думаю, що це є й переконання загалу слухачів. Коли в минулому році я писав про потребу залишення Шевченкових свят (за вїмкою свят для шкільної молоді й широкого загалу), чи радше про переведення якоїсь реформи в дотеперішних практиках

в вистане навести слова одного професора ягайл. університету, який сказав про свято: „воно мало наскрізь европейський характер". Не від речі буде згадати, що тої самої днини відбулася ранком панахида за Т. Шевченка в місцевій православній каплиці, заходами еміґрантів із Великої України.

Дамян М. Горняткевич.

Орґанізаційний рух.

Зізд УНДО в Підкаміню.

Заходом Повітового Народнього Комітету в Бродах відбувся дня 15. березня ц. р. Народній Зізд в Підкаміню. Не вважаючи на страшні дороги, прибуло на Зізд 117 делеґатів зі всіх громад судового повіту Підкамінь і присутні були теж священики з виїмкою одного (з Черниці). Нараду відкрив короткою промовою адвокат д-р Саламаха. До президії зізду вибрано о. Вaврика як предсідника і селянина Степана Солецького як його заступника. Реферат про потребу політичної орґанізації виголосив д-р Саламаха. Реферат про значіння національної партії для селянства під теперішню пору, про програму та ідеольоґію Українського Національно-Демократичного Обєднання виголосив селянин Олександер Вислоцький, голова Повітового Народнього Комітету в Бродах. В дискусії над рефератами забирали голос о. Ваврик з Підкаменя, о. Клепарчук зі Серетця, о. Федорук з Накваші й о. Ковальський з Звиження, а дальше селяне: Бартош зі Серетця, Бараневич зі Загіря, Артех з Підкаменя, Іван Ломиковський з Черниці. Майже всі присутні вписалися в члени партії. Вибрано Окружний Комітет з трьох осіб, а саме з д-ра Ілії Саламахи як голови і Михайла Давчика з Паликорів та Василя Бойчука з Ясниш як членів з тим, що цей Комітет буде входити в склад Повітового Народнього Комітету в Бродах і працювати спільно з ним. Цей зізд ухвалив резолюції в справі громадського самоврядування, в справі нападу в соймі на посла Сергія Хруцького і в орґанізаційних справах. В окремій резолюції присутні осудили політичні резолюції віча хлібоїдів у селі Боратині, пов. Броди, з дня 6. березня ц. р. і напятнували ті особи, що причинилися до скликання хрущівського віча, а саме: о. Казанівського, місцевого пароха, Гната Кирика, громадського писаря й Івана Щудлюка, наказного війта.

Справа розвязання сойму.

Варшава, 23. березня 1927.

В політичних колах розглядають справу розвязання сойму. Кажуть, що розвязання залежатиме від того, як сойм поставиться до справ, які нині є на політичному овиді та коли він буде потрібний для одержання закордонної позички і коли позичку муситиме ратифікувати сойм.

Зізд воєводів.

Варшава, 23. березня 1927.

Дня 2. квітня відбудеться у Варшаві зізд воєводів. Наради торкатимуться справ першорядної державної ваги. Іде передовсім про те, щоби зорієнтуватися в політичних настроях і змаганнях. Уряд бажає знати, яку має вибрати тактику при недалеких виборах і яких метод ужити, щоби вибори випали по думці чинників, що нині є при владі.

Розлам в Н. П. Х.

Варшава, 23. березня 1927.

В соймових кульоарах зробила помітне враження вістка про розлам в Нез. Партії Хлопскій, що його вже давно запсвідано. Вчора вийшли з Н. П. Х. посли Шакун, Шапель і Бон, які вислали до маршалка сойму письмо, з якому пояснюють своє виступлення тим, що не погоджуються з політичною тактикою клюбу, а також з аферою пос. Воєвудзкого, що в своїй консеквенції довело до проголошення партії нелегальною. Тепер згадані посли роблять заходи, щоб дістатися до „Стронніцтва Хлопского".

За видачу сен. Лімановського і Познера.

Варшава, 23. березня 1927.

Кружляють чутки, що прокуратура карного суду у Варшаві постановила домагатися від сенату видачі сенаторів Лімановського і Познера за підписання відозви Ліґи Оборони Прав Людини і Громадянина. Міродатні кола інформують, що досі не устійнено ще справи відповідальности за підписання цієї відозви. Тому видача сенаторів могла би послідувати щойно після устійнення відповідальности.

Злагіднення югославянсько-італійського конфлікту.

Посередництво Англії і Франції.

Білгород, 23. березня 1927.

У міродатніх урядових колах заявляють, що конфлікт із Італією можна вважати злагідненим, бо Анґлія рішилася посередничити між обома державами. Югославія не хотіла предкладати справи Раді Ліґи Націй, щоби не дразнити Італії, а також тому, що Франція і Анґлія порадили Югославії не спішитися надто. Анґлійський уряд предложив югославянському урядові, щоби військові аташе великих держав розглянули негайно збройний стан Югославії. Раду Ліґи Націй скликано би щойно тоді, колиб Італія заняла Вальону.

Чемберлен про конфлікт.

Льондон, 23. березня 1927.

Відповідаючи в справі конфлікту Югославії з Італією, Чемберлен заявив, що має інформації, які кажуть здогадуватися, що конче треба відкликатися до Ліґи Націй.

Криваві сцени на вулицях Шанґаю.

Напад на британійського ґен. консуля. — Грабіжі.

Льондон, 23. березня 1927.

На вулицях Шангаю розгриваються криваві сцени. Ватаги грабіжників напали на британійського ґен. консуля і двох офіцерів ґен. штабу англійських військ, які старалися навязати порозуміння з кантонськими військовими властями. Нападених оборонив сильний відділ кантонської кінноти, який вирвав їх з рук напасників.

Після переговорів із ґен. Шанґ-Кай-Шеком командант південних військ ґен. Пі-Шу-Шен згодився на капітуляцію своєї армії. На кватирі ґен. Пі-Шу-Шена вивішено прапор півн. військ. Нац. війська наближаються до Га-пеі, дільниці Шангаю поза міжнар. концесіями. Ватаги кантонських вояків і волоцюг опанували цю дільницю, де дальше йде стрілянина і грабіж, чути плач жінок і дітей. Богато жінок не мають що надягнути на себе, бо їм забрано навіть одяг. Грабіжники ходять під охороною своїх товаришів із скорострілами. На вулицях лежать трупи. Грабіжники борються між собою за добичу.

Стрілянина на вулицях Берліна.

Берлін, 23. березня 1927.

У вівторок вечером і в ночі з вівтірка на середу прийшло в кількох місцях Берліна до кровавих сутичок між поліцією і учасниками комуністичних походів, зорганізованих ком. послами на знак протесту проти нападу націоналістів на комуністичні збори. У Шарльотенбурзі кінна поліція, розганяючи кількатисячний похід, який здержав рух на вулиці, мусіла вжити пальної зброї. Вбито одного з демонстрантів, а ранено около 30. Було теж ранених камінням кільканацятьох поліцаїв.

Нові 5-золотові банкноти.

Варшава, 23. березня 1927.

Міністерство скарбу приступає до постепенного сягання 5-золотових банкнотів, що тепер в обігу, бо має їх заступити новими банкнотами тої самої вартости. Нові банкноти матимуть інший рисунок і дещо менший розмір.

Самовбивство вояка.

Львів, 24. березня 1927.

Передучора найдено на Ялівці в рові біля касарні 14. п. язловецьких уланів тіло улана Гната Сокальського з перестріленими грудьми. Здогадуються, що Сокальський пополнив самовбивство тому, що небаром мав станути перед судом у Кольбушовій, як підозрілий у святотатстві.

то признаю, що кращої розвязки, як цьогорічна, годі було найти: виведення „Кавказу" С. Людкевича.

Про промову д-ра Д. Донцова на цьому святі не беруся судити, але як звичайний слухач зазначу тільки, що давно не відчував я сам і не запримітив на інших такого сильного напруження уваги й зацікавлення, як тим разом. Промова д-ра Донцова зробила справді сильне вряжіння і як не мож на краще приготовила ту глибоку лінію настрою, що її завершило повне виведення „Кавказу".

Що саме цей твір вибрано на музичну часть свята — це заслуга голови львівського „Бояна", п. Й. Доманика і признати треба, що вибір не міг бути кращий.

Не маю на думці розписуватися ще раз про сам твір, про який писав перед двома роками доволі обширно. Зазначу лишень, що колиб ми взяли під увагу цілий наш музично-компомиторський дорібок, і то не лиш галицької, але мабуть цілої соборної України, — то ми не знайшлиб більш репрезентативного твору, а заразом і суттєво більш відходячого до такого свята, як Шевченківське. Можливо, що С. Людкевич в деяких пізніших творах виявляє себе під деяким оглядом більш рутинованим мистцем, можливо, що ще неодин величнїй твір вийде зпід його пера, — але я маю внутрішнє переконання, що того роду твори як „Кавказ" Людкевича, можна написати тільки раз в житті. Відповідне тому враження залишає цей твір і у слухачів. А коли дивитися на цей твір з точки погляду наших страждань, наших визвольних змагань, коли взяти під увагу обставини, в яких він повстав, — то не тільки в нашій убогій музичній літературі, але і в богатій світовій цьому творові належиться гідне, виїмкове місце. І колиб ми в майбутности не були в змозі святкувати іншими творами так гідно память Шевченка, як цього року, то „Кавказ" Людкевича повинен стати й на дальше тим нашим музичним „заповітом", яким найкраще вшануємо память Шевченка.

Щодо виведення „Кавказу", то воно було безперечно краще, як перед двома роками. Зокремаж хори були краще підготовлені, згадати-б тільки гладке й виразисте виконання фуги з першої части взагалі. Справді можна подивляти, що хор, виконуючи цілість без перерви, видержав до кінця динамічну лінію. Зате орхестра, наслідком неможливости відбуття хочби найконечнішої скількости проб, грала дещо слабше, як останнього разу. Та все таки в історії вражінь і переживань слухачів цей концерт матиме без сумніву свою окрему, гарну сторінку.

Василь Барвінський.

Біржа.

Гроші.

Американський доляр 8·94 і пів, канадійський доляр 8·89.50—8·90. Банк Польський платив за доляра в готівці 8·90, за Ню Иорк 8·93, швайцарські франки 172·07, італійські ліри 40·35, австрійські шілінги 125·81, англійський фунт 43.45, французькі франки 34·95, чеські корони 26·51, нім. марки 211·85.

Збіжжя.

Пшениця двірська 54·50—55·50, пшениця селянська 51·50—52·50, жито гал. 39·50—40·50, ячмінь броварний 41·00—42·00, ячмінь на мливо 34—35, ячмінь пастівний 30·50—31·50, овес 33·00—34·00, кукурудза румунська 26·50—27·50, бараболя пром. 8·25—8·75.

Відкрите письмо пос. Васильчука.

Чому він кинув ряди сель-робу?

Варшава, 23. березня 1927.

Пос. Павло Васильчук оголосив учора відкрите письмо, в якому подає причини свого виступлення з сель-робу і спростовує ті невірні й тенденційні інформації, що були подані у звязку з тим у львівському комунікаті сель-робу, поміщеному у „Волі Народа". Пос. Васильчук стверджує, що вийшов з рядів партії сель-робу з причин чисто ідеольоґічних, а саме з приводу незберігання тією партією незалежницької плятформи і консеорування цею під влащиком інтернаціоналізму — звичайного москвофільства. Дальше пос. Васильчук зазначує, що управа сель-робу не додержала умови, на основі якої мала змагати до зединення всіх соціялістичних партій. Це було причиною його виступлення з партії.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашнє число „Діла" підпало конфіскаті аж за сім місць передової статті: Живо „санації". Це 25. чергова конфіската нашого органу в цьому році.

— **Сходини СУА. у Львові.** Дня 19. березня ц. р. відбулися в салі „Української Бесіди" ширші сходини львівських членів СУА. На них виголосив реферат д-р Альфред Говикович про посмертний фонд СУА. По оживленій дискусії принято статути цього фонду в остаточній редакції. Незвичайне зацікавлення викликав реферат д-ра Михайла Волошина про „Передтермінове звільнення вязнів з тюрми". Референт незвичайно річево й льоґічно виказав, що розпорядок президента РПП. погіршив положення вязнів і має дуже малу реальну вартість. Сходини ухвалили цей реферат для його незвичайно цінного змісту видрукувати. На ці сходини прислав адвокат д-р Михайло Фільц з Яворова письмо, в якому жалувався, що не всі українці-адвокати виповнюють ухвали Загальних Зборів СУА. щодо міщення на кожному виеску жадання виготовлення рішень в українській мові. Сходини рішили, щоб Виділ СУА. звернув ще раз увагу всім товаришам і пригадав їм ту ухвалу Загальних Зборів СУА. та візвав їх до виконування цеї ухвали і справлення печаток з написом: На основі закону з 31-го липня 1924 р. ВЗРПП. ч. 78 поз. 757 арт. 2. вношу на виготовлання доручення всіх полагоджень у тій справі також в матірній українській мові.

— **Спадок по померших еміґрантах.** Померли в Злучених Державах Північної Америки і полишили спадщину: 1) Бойко Софрон, 2) Беркчинський Франц, 3) Берницький Степан, 4) Бобисюк Степан, 5) Бонезивицький Іван, 6) Броза Марія, 7) Бабок Антін, 8) Чая Олена, 9) Чернієвська Марія, 10) Курило Гнат, 11) Чмир Федь, 12) Хоровицький Степан, 13) Чуба Осип, 14) Домбровський Осип, 15) Дуба Стефанія, 16) Данилович Осип, 17) Футорський Степан, 18) Генрик Альберт, 19) Владек Фердинанд, 20) Гоздик Ірена, 21) Гутарчак А., 22) Гарловський Антін, 23) Гузовський Іван, 24) Гільберт Антін, 25) Голуб Франц, 26) Ярославський, 27) Юрович Тома, 28) Кравра Павлина, 29) Кравс Петро, 30) Коптак Михайло, 31) Кавчинська Марія, 32) Кумпіщкий Болеслав, 33) Колянець Олекса, 34) Коренко Дмитро, 35) Ковалик Филип, 36) Мазур Вальтер, 37) Макар Анна, 38) Матеровський Антін, 39) Островицький Тома, 40) Олеско Дмитро, 41) Подоровська Павлина, 42) Поплавський Петро, 43) Патисюк Яким, 44) Потоловський Густав, 45) Русецька Антонія, 46) Руговський Іван, 47) Рохіцький Антін, 48) Рудик Микола, 49) Савлик О., 50) Закайло Олекса, 51) Стець Осип, 52) Совіцький Осип, 53) Смоляк Михайло, 54) Скаля Іван, 55) Стшелецький Осип, 56) Сніжок Марія, 57) Телевняк Дмитро, 58) Терешкевич Федь, 59) Чемезова Віра, 60) Вашкевич Станислав, 61) Великик Гринь, 62) Вітик Тома, 63) Варга Осип, 64) Вашкик Альберт, 65) Вічковський Виктор, 66) Венцкевич Франк, 67) Ворона Іван, 68) Вирст Берта, 69) Зелякович Михайло, 70) Золтевич Франк. Спадкові власти в Америці взивають особи, управнені до спадщини, щоб якнайскорше зголошували свої права. Заінтересованим особам уділить радо всяких інформацій: Товариство Опіки над українськими еміґрантами у Львові, вул. Косцюшка 1а.

— **Страшні цифри.** Директор уряду здоровля в міністерстві внутрішніх справ у Варшаві заявив на днях на пресовій конференції, що в Польщі є тепер по обчисленням його уряду приблизно 700.000 сухітників. Також на інші недуги припадає в Польщі далеко більший відсоток, ніж в інших державах. На його думку підложем цих недуг є в першій мірі нужда і примітивний спосіб життя широких кругів населення, чого на заході зовсім нема. Боротися з тими недугами можна тільки шляхом поправи умов життя цілого населення антиалькогольною пропаґандою і т. з. А що в цій справі робиться, зокрема на наших землях?

— **Ucrainica.** „Berliner Börsen Zeitung" з 16. ц. м. (ч. 126) приносить статтю про вагу української справи взагалі, а для Німеччини зокрема п. з. „Die werdende Grossmacht".

— **Речинець кваліфікаційних іспитів продовжений.** З Варшави повідомляють, що наслідком різних інтервенцій у міністра освіти речинець для здавання учителями народніх шкіл кваліфікаційних іспитів, що минав з днем 31. серпня ц. р., пролонґовано до 1930 року.

— **Відносини безпеки у Львові.** Позавчора перевезено до загального шпиталю В. Ковальського (Підзамче 5), якого пробив ножем якийсь невідомий йому тип, коли він вертав вечером домів. Гарні відносини безпеки у Львові.

— **Сучасник Шевченка.** В Камянці досі живе 87-літній дід Максим Данилович Воськовський, сучасник Тараса Шевченка. Воськовський служив хлопцем у Шевченка, коли він жив у маєтку Абаза в м. Шполі, звенигородського повіту. Воськовський добре памятає Шевченка і каже, що він дуже добов до нього ставився. Виконував

Воськовський ріжні дрібні Шевченкові доручення протягом кількох років, аж поки поет не виїхав до Петербурга в 1861 році. У Воськовського зберігалося кілька рукописів Шевченка, але їх підчас Гетьманщини забрав у нього проф. Огієнко. Нині Воськовський живе з пенсії від собозу, а також дістає щомісячну допомогу від окрвиконкому на основі постанови зїзду рад Камянеччини.

— **Михайло Голинський** виступить у пятницю, 25. ц. м. в третє в опері „Кармен" на сцені львівського міського театру. Буде співати партію Дон Хозе.

— **З Т-ва „Зоря" у Львові.** В неділю, дня 27. березня ц. р. відбудеться прогулька членів до Анатомічного Музею. Збірка в льокалі Т-ва в годині 10·30 передпол. Зголошуватися у т. Штатра щоденно від 7—8 год. веч.

— **Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові** пригадує, що Загальні Збори Центробанку відбудуться в пятницю, дня 25. березня ц. р. в годині 4-тій по пол. в льокалі Центробанку, Ринок ч. 10, I. пов. 1772 2—2

Дописи.

Хирів, пов. Старий Самбір. *(З наших досягнень на культурно-освітньому полі).* Культурно-освітня праця йде у нас систематично вперід. Істнують у нас такі товариства: Читальня „Просвіти", кружок „Рідної Школи" і новозасноване т-во „Сокіл", якого праця щойно започаткована. Кружок „Рідної Школи" розвивається гарно. Має 132 членів, відбуваються часто сходини членів і засідання старшини, на яких обговорюються пекучі справи нашої дітвори, що нищиться у місцевій польській 7-клясовій школі. Треба зазначити, що в цій школі на 17 учительських сил нема ні одної української (!), українську мову нехтується, а на її годинах провадиться ріжні „pogadanki", бо майже ніхто з учителів(льок) по українськи не знає... А ходить до цеї школи понад 200 українських дітей! Ніякі декларації батьків, чи навіть письма до самого міністра Суйковського з жаданням української школи не помогли. Минулого року підчас ферій улаштував кружок „Рідної Школи" курс українознавства для українських шкільних дітей, який тревав 6 тижнів і приніс богато користи нашим найменшим. Діти дають аматорські вистави і читають дуже радо книжки, яких достарчає їм кружок і читальня. З початком травня ц. р. рішився кружок оснувати в Хирові захоронку і в тім напрямі робить уже заходи. — Щодо читальні — то її піддержує тільки аматорський гурток, який за останні чотири роки дав по стодолах около 60 вистав; гурток виїздив з виставами і в околицю та придбав чимале майно, як: кулїси, гардеробу, а передовсім бібліотеку. Та недостача власного дому сильно спиняє працю тих товариств. Тому місцеві громадяни рішилися вже цього року збудувати „Народній Дім" (наразі саму салю), що їм зовсім певно вдасться, бо від року йде енергічна праця в тім напрямі завдяки впливовим і сильного духа одиницям, які не жаліють ні труду ні часу для добра свого народу. — Є в нас і кооператива, яка теж гарно розвивається і має дані стати гуртівнею для новоснованих по близьких селах кооператив. — Під оглядом політичної організації стоїть Хирів і околиця теж гарно. Від жовтня м. р. істнує в Хирові Повітовий Нар. Комітет УНДО., який позакладав по дооколичних громадах Гром. Нар. Комітети, придбав мужів довіря, поширює „Свободу" та відбуває політичні віча і наради в самому Хирові й по селах. Взагалі в Хирові і його околиці українці майже всі націоналісти, зорганізовані під прапором УНДО. і про всяку руїнницьку роботу комуністів, сельробів і т. ін. навіть чути не хочуть. Є надія, що з поставленням „Народнього Дому", цеї бажаної народньої твердині, Хирів ще більше піднесеться на добро і славу українського народу. **Ф. Л.**

Стрийський процес.

Розправа проти 43 робітників.

Стрий, 21. березня 1927.

Нинішня розправа зачалася переслуханням обвин. Катарини Кондеревич (10-ої з черги на основі акту обвинувачення), яка 17. III. була не явилася і тому не могла бути переслухана. Після переслухання цеї обвинуваченої приступлено до переслухування свідків доказових.

Свідок Леон Згода, тодішній референдар і заступник старости в Стрию, заприсяжений описує свою діяльність як референт робітничих справ; він збирав фонди на запомоги для безробітних, слав до Варшави реферат з жаданням помочі і т. д.; фонди узбирав невеликі.

Депутації робітників, що 31. III. рано явилася у старости Новака, цей останній заявив, що провірення лист безробітних, яких виказано понад 600, а серед яких находяться злодії, проститутки і щось 2 чи 3 померших, ще не покінчено, а скоро буде покінчене, але по Великодних святах подумається про способи заради безробіттю. Коло год. 1 попол. прийшов під старосство похід робітників і товпа зараз вдерлася до староства, виломила двері до бюра свідка і при криках: „Дайте нам тут старосту, ми не уступимося, поки нам не даш грошей", почала натискати на бюрко, за яким свідок сидів плечима до стіни; дві жінки сіли на бюрко, а зібрані сунули це бюрко, хоч не знає, чи з розмислом, чи тільки стихійним натиском так, що свідка стиснено в кут, звідки не міг видістатися; щойно при помочі кількох поліціянтів, що до нього дотиснулися, вдалося йому видобутися, після чого зайшов до старости і там положився дуже зденервований на канапу. Дальшого ходу подій не знає. Відповідаючи на питання заявив, що ніхто його не ображав, ніхто не бив і не штуркав (вступереч актові обвинувачення) і сам не знає, звідки взявся у нього на пальці руки ранка (здрапання наскірка). Ці зізнання цікувала предметовість і совісність.

Інакше виглядають зізнання другого свідка Иосифа Лазаревича, комісаря поліції, того самого, що дав приказ стріляти. Він каже, що товпа окружила його в бюрі урядовця Бегляйтера (*Begleiter*), що сусідує з бюром Згоди, вона його штуркала й била і це тревало кільканацять мінут. Він бачив, як люди били пястуками п. Згоду, сам він дістав відтак каменем в груди, одначе лікарським оглядинам піддався аж 3-го дня і лікар знайшов у нього невеличкий синяк на грудях, а більше слідів побоїв не мав. При помочі прибувшого більшого числа поліції зіпхнув він товпу в коридор на долину, і то в короткий коридор поперечний, що веде з вулиці до коридора головного; в головнім коридорі уставив він під стіною напроти товпи 8 поліцаїв з крісами. Товпа не хотіла вступитися, хотіла конче говорити зі старостою; він ходив двічи до старости, просив, аби вийшов і промовив до людей, то може успокояться; одначе староста не хотів вийти. Товпа ставала щораз більше грізною, почало падати каміння і тоді він візвав, аби люди розійшлися, бо буде стріляти, а вкінці крикнув: „*Pal*"! (Слід зазначити, що поліціянти стояли зараз таки коло нього — один чи півтора кроку від товпи). Тоді він підніс руку до гори і нагло її спустив — і в тій хвилі гримнула сальва з 8 крісів у товпу, віддалену на крок. Люди стояли так густо, що навіть свідок признає, що люди, що були на переді, не мали змоги розійтися. По сальві впало 7 людей таки в коридорі. Тоді свідок дав приказ спровадити санітарну каритку, лікаря і т. д. Білої зброї не міг ужити, бо товпа моглаб була кинутися на поліцію. Свідок Згода, сконфронтований з цим свідком, рішучо заперечує знов, мов би його хтонебудь бив, бо його ніхто навіть не ткнув.

Під перехресними питаннями оборони свідок нарешті бентежиться і каже прим. щодо биття Згоди, що може йому так здавалося, а щодо себе не вміє пояснити, чому то у нього був лише один малий синець на грудях, хоч його нібито так дуже й так довго бито.

Нові книжки й видання.

КНИЖКИ:

Ол. Бабій: „ГУЦУЛЬСЬКИЙ КУРІНЬ", поема. Прага 1927. Накладом „Групи Української Національної Молоді". 154 стор. 8°.

„КУБАНЬ", збірник статтів про Кубань і Кубанців. (З мапою Кубані). Видання „Громади Кубанців" в Чехословацькій Республиці. Зміст: Від управи кубанців; проф. Ф.А.Щербина: „В деятельности Общества Кубанцев"; проф. Ф. А. Щербина: Кубань в прошлом і настоящем; П. Л. Макаренко: Про діяльність „Громади Кубанців" в Чехословацькій Республиці; П. Л. Макаренко: З життя Кубані під радянською комуністичною владою: проф. Л. Л. Бич: Кубань у кривому дзеркалі; В. Т. Гонтар: Национальное возрождение Чехосл.—Прага 1926. 300 стор. 4°.

І. Свєнціцький: МУЗЕЇ І КНИГОЗБІРНІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ. Накладом управи Національного Музею. Львів 1927. 16 стор. 4°.

Іван Мисик: „ОСТАННЯ ЛЕКЦІЯ", драматична картина на 1 дію. (Сюжет із А. Доде). „Театральна бібліотека" випуск 65. Львів—1927.

Дм. Гункевич: „КРОВАВІ ПЕРЛИ", робітника драма на 5 дій. Видавництво „Русалка". Львів 1927. Стор. 52. 8°.

ЖУРНАЛИ:

SLOVANSKY PREHLED, sbornik pro poznávání politického, hospodářského, sociálního a kulturního života slovanských států a národů. Redaktor: Adolf Černy. Redakční kruh: dr. J. Fiala, dr. A. Frinta, dr. V. Chorvat, dr. H. Rypka, dr. J. Slavík. V Praze 1927. Číslo 3. Brezen. Ročník XIX.

„ЖІНОЧА ДОЛЯ", двотижневик для українського жіноцтва. Видає і редагує колегія. Начальна редакторка: Н. Кисілевська. Коломия, 15. березня 1927. Ч. 6. Рік III. Зміст: У. Кравченко: Поезія: М. Омельченко: Т. Г. Масарик і його погляди на жіноче питання; Ол. Кисілевська: Даймо більше поля для творчої праці нашій молоді; Жіночий рух; Тена Гайрусик: Сім лебедів д-р В. Сіменович: Як повстало й виглядає найбільше на світі місто — Шікаго; Про діточі садки; Ів. Блажкевичева: Як закладати діточі садки?; Господарська часть; Ріжне; Веселий кутик; Пресовий фонд; Переписка редакції.

»PROMÉTHÉE«, Organe de Défense Nationale des Peuples du Caucase et de l'Ukraine. Revue mensuelle. Deuxième Année. Nr. 4. Fevrier 1927. Paris. Sommaire; Le problème des nationalités dans l'Union Soviétique; »Prométhée« — Ed. Chapnisat; L'alarme des bolcheviks en Azerbaïdjan — M. V.; Un soulèvement contre les bolcheviks—X.; La paix au laguere?—A. Chaiguine; La mainmise russe sur la Géorgie—G. Gvazawa; Le droit des peuples à disposer d'eux-mêmes — Georges Scelle; Les richesses du Caucase du Nord; La Presse; Chronique; Bibliographie.

НОТИ:

В. Безкоровайний: 3. СОНАТА *D-dur.* На фортепян. Тернопіль—Львів. 1927.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Товариства кандидатів адвокатури відбудуться дня 27-го березня ц. р. о годині 8 рано в салі засідань Палати Адвокатів у Львові при вул. Гродзіцьких 1. зі звичайним денним порядком. В разі браку комплету відбудуться Заг. Збори о год. 9. без огляду на скількість присутних членів стоваришення. За Виділ Стоваришення кандидатів адвокатури: д-р Шнекраут вр., д-р Акер вр.

В Українськім Технічнім Товаристві (Ринок 10/II.) відбудеться дня 26. березня ц. р. о 6 год. вечером відчит інж. Е. Архипенка на тему „Участь українських інженерів в руху сучасного нашого економічного відродження". Гостям раді.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.